

محور تهران-ایروان-مسکو حتما باید جامه عمل پوشد

مصاحبه با آرتور واتسیان رئیس حزب «میهن» و رئیس سابق فراکسیون «افتخار دارم» در مجلس ارمنستان

احسان هوشمند:
التهاب در قفقاز جنوبی و در نزدیکی های مرزهای بین‌المللی ارمنستان با ایران ادامه دارد. ماجراجویی دولت بادکوبه و اقدامات تنش‌زا برای اشغال بخش‌های هم‌مرز با ایران، به مرحله خطرناکی رسیده است. درگیری روسیه در بحران اوکراین نیز موجب شده تا مسکو کمتر از گذشته در تحولات قفقاز مداخله کند. اگر ترکیه با پیامدهای زلزله در بخش بزرگی از این کشور دست‌به‌گریبان نبود، به نظر کارشناسان انگیزه بیشتری برای حمایت از سیاست‌های دولت بادکوبه داشت. در چنین شرایطی، تنها رژیم اسرائیل است که از تنش در قفقاز جنوبی بهره می‌برد. ایران علی‌رغم هشدار نسبت به هرگونه اقدام برای تغییر مرزهای بین‌المللی در منطقه در هفته‌های اخیر در برابر اقدامات تنش‌زای دولت آقای علی‌اف، به‌ویژه توهین به مسئولان طراز اول کشور و نیز بازگرداندن شماری از دیپلمات‌های ایرانی، شکیبایی پیشه کرده است. نظر به اهمیت تحولات قفقاز، با آرتور واتسیان، رئیس حزب میهن ارمنستان و از سیاست‌مداران شناخته‌شده این کشور گفت‌وگویی ترتیب دادیم که در ادامه می‌خوانید.

◆ **جناب آقای واتسیان، اخباری که از ارمنستان می‌رسد، بسیار نگران‌کننده است. بسیاری**

از کارشناسان احتمال می‌دهند ممکن است در منطقه قفقاز جنگ جدیدی در راه باشد. هم‌زمان با این نخست‌وزیر ارمنستان اعلام می‌کند که تجدید تنش صورت نخواهد گرفت و ارمنستان و جمهوری آذربایجان قرارداد صلح را امضا خواهند کرد. ارزیابی شما از این تحولات چیست؟ در روابط ارمنستان و جمهوری آذربایجان چه اتفاقاتی رخ می‌دهد؟

اوضاع در منطقه ما واقعا بسیار متشنج است. با استفاده از شرایطی که دنیا مشغول

تحولات در اوکراین و خاورمیانه است، جمهوری آذربایجان و ترکیه سرمست‌شده از موفقیت‌های نظامی در جنگ ۴۴ساله ۲۰۲۰، بر آن باورند که درحال‌حاضر فرصت خوبی را برای تحقق رؤیای قدیمی خود یعنی اتصال زمینی به هم‌دیگر دارند. آنکارا و

مسئله حجاب و تشویق برخی گروه‌های تندرو به تقابل مردم

بی‌ی‌کدیگر و دوقطبی‌سازی بعد از ماست‌پاشی به تسبیح‌زنی

رسیده است و چند روزی است قبلمی که گفته می‌شود چند زن و مرد با تسبیح، زناتی را به خاطر نداشتن حجاب کافی می‌زنند و یکی از حاضران به آنها می‌گوید: «با تسبیح صلوات می‌فرستن یا بچه مردم رو می‌زنن؟» در فضای مجازی در حال نشر است. نشر قبلم‌هایی از این دست با واکنش‌های مختلفی مواجه شده است و به‌ویژه آنکه در قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر برای امر به معروف فراتر از تذکر لسانی شرایطی در نظر گرفته شده که اگر ناهیان منکر فعلی این شرایط را نداشته باشند، با رفتاری که بروز داده‌اند، مرتکب تخلف شده و مستوجب مجازات طبق قانون تعزیرات شده‌اند.

در همین زمینه نشریه روزنامه معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سیاه‌پاسداران از تقابل بی‌حاصل قراردادن مردم در برابر هم نوشته و در مطلبی با اشاره به ماجرای ریختن سطل ماست بر سر دو خانم بدون حجاب نوشته «سانه‌های معاند تلاش می‌کنند تا از بستر ماجرای اعتراض یک شهروند نسبت به عدم رعایت پوشش دو خانم و ریختن یک سطل ماست بر سر آنها استفاده کرده و به خیال خود این‌قدر آب به این سطل ماست بیندند و طول و تفسیر و تحریک کنند تا درای دوعی از دل آن بیرون آورند؛ اما باید بداند که همیشه هم نمی‌توان از یک کاه کوه ساخت.» نویسنده «عدم رعایت پوشش» و «ریختن ماست بر سر دیگران» را «اقدام غیرقانونی و اشتباه» دانسته؛ اما در ادامه نوشته که «اشتباه بزرگ‌تر آن است که همگام با معاندان به طور دائم در تئور این ماجرا بدمیم و سعی کنیم خواسته و ناخواسته جامعه را به سمتی ببریم که در نهایت مردم در مقابل یکدیگر یا در مقابل حاکمیت و قانون قرار گیرند.» از منظر نویسنده نشریه روزنامه سپاه، این «تقابل»، تقابلی «بی‌حاصل» است؛ «آن هم در شرایطی که باید اهتمام همگانی برای این باشد که چرخ اقتصاد شتاب بگیرد، می‌تواند چوب لای این چرخ بگذارد». نشریه روزانه سپاه در پایان تأکید کرده که «اولویت اصلی امروز جامعه

فعال‌کردن ظرفیت‌های اقتصادی و درمان درد اقتصاد است.» زنگ هشدار از عواقب دوقطبی‌سازی و قراردادن مردم در مقابل یکدیگر مدت‌هاست به صدا درآمده؛ اما فعلا گوش شنوایی میان تندروها نیست و به بحرانی‌کردن شرایط اجتماعی به دنبال کسب امتیازهای خاص هستند که یکی از اهدافشان انتخابات مجلس در اسفند سال جاری است که در خلا نداشتن دستاوردی قابل دفاع از زمان یک‌دست‌شدن قدرت، اصولگرایان را نگران کاهش چشمگیر مشارکت حتی کمتر از مجلس یازدهم و ریاست‌جمهوری سیزدهم کرده است و ایجاد بحران اجتماعی می‌تواند راه گریزی برای سیج قشر متدین در رقابت انتخاباتی باشد. این در حالی است که حتی نحوه برخورد پلیس با مسئله حجاب که ضابط قضائی است، هم با انتقاد مواجه شده است.

دیروز مرتضی حسینی در جلسه علنی مجلس در تذکری گفت:

«کشف حجاب خلاف بین شرع و قانون است و باعث آزردگی متدینین می‌شود؛ اما سردار رادان، فرمانده نیروی انتظامی، احضار افسراد و معرفی آنها به دستگاه قضائی به خاطر این موضوع حکیمانه و عملی نیست». او تأکید کرد: «باید هر اقدامی مبتنی بر قانون مصوب مجلس شورای اسلامی باشد؛ پس در دام جدیدی که دشمن پهن کرده، ورود نکند و توان و نیروی خود را صرف مبارزه با مردان خنجارشکن، زورگیر و معتادان متجاهر و امنیت اوره‌ها و جاده‌ها کند». حال دراین‌بین برخی در حال تشویق به عمل به اختیار مردم برای برخورد با بی‌حجابی هستند و از قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان منکر می‌گویند.

این در حالی است که خوانش دقیقی هم از قانون فعلی ندارند. پیمان حاج محمود عطار، وکیل دادگستری، در گفت‌وگو با «شرق» درباره این قانون و شرایط آمران به معروف گفت: «در نیمه دوم سال ۱۳۹۳ طرحی در مجلس شورای اسلامی تحت عنوان طرح حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مطرح شد و نهایتا پس از چندین جلسه در مجلس در ۲۳ فروردین‌ماه ۱۳۹۴ به تصویب مجلس شورای اسلامی و تأیید شورای نگهبان رسید».

به اعتقاد عمیق من ایران با چنین اظهارات و رفتارهای مثبتي در تلاش است تا تمامیت ارضی ارمنستان را از خطر تهاجم باکو و آنکارا حفظ کند. ما ارزش بسیاری برای این مساعی کشور دوست و برادر ایران قائل هستیم. برای ارمنستان این امر حقیقتا بسیار حائز اهمیت زیادی است؛ اما مشکل اینجاست که در قالب جمهوری آذربایجان و ترکیه نه‌تنها با کشورهای متجاوز، بلکه با رژیم‌هایی که تحت نفوذ بیگانگان عمل می‌کنند، نیز سروکار داریم. علاوه‌براین سیاست‌های باکو و آنکارا در قفقاز جنوبی نه‌فقط ضد ارمنستان و آرتساخ، بلکه علیه ایران و روسیه هم هستند. این درگیری جهانی‌تر از آن است که در نگاه اول می‌توان تصور کرد. به همین دلیل است که جمهوری اسلامی ایران علاوه بر اظهارات و هشدارهای مذکور، به طور مستمر در مجاورت مرزهای ارمنستان و جمهوری آذربایجان و نخجوان رزمایش‌های نظامی انجام داده و قدرت‌نمایی نیز می‌کند.

به طور کلی ارمنستان و ایران امروز با تهدیدهای مشابهی مواجه هستند. کشورهای ما تنها در صورتی می‌توانند به طور مؤثر در مقابل این چالش‌های ایستادگی کنند که به‌ویژه در مسائل امنیتی همکاری‌های تنگاتنگ بیشتری داشته باشند. مطمئنم که اگر ارمنستان و ایران پیش‌تر به همکاری‌ها در حوزه امنیتی توجه بیشتری مبذول می‌داشتند و محیط اعتماد کامل در روابط دوجانبه ایجاد می‌کردند، امروز در منطقه ما شاهد چنین وضعیت

امر به معروف فراتر از تذکر لسانی بدون شرایط قانون فعلی، مستوجب مجازات است

دوقطبی‌سازی، تقابلی بی‌حاصل

او توضیح داد: «این قانون در اجرای مقررات مربوطه از سوی

رئیس مجلس به رئیس‌جمهور وقت آقای حسن روحانی جهت انتشار در روزنامه رسمی کشور ارسال شد؛ ولی آقای رئیس‌جمهور از ابلاغ این قانون و ارسال به روزنامه رسمی خودداری کرد و طی یک نامه مفصل، خطاب به مقام رهبری عنوان کرد که اجرای این قانون نیازمند تخصیص بودجه از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور و تصویب بودجه تخصیص‌یافته در مجلس شورای اسلامی است. اکنون که در ابتدای سال ۱۳۹۴ قرار داریم و بودجه اسمال در اواخر سال گذشته به تصویب مجلس رسیده است، به‌تازگی به قوه مجریه ابلاغ شده است بودجه‌ای برای اجرای این قانون پیش‌بینی نشده است». در ادامه این وکیل دادگستری افزود: درخواست شد که رهبری با استفاده از حکم حکومتی به صورت موقت دستور توقف این قانون را صادر کنند. مقام رهبری پس از وصول نامه رئیس‌جمهور به مرحوم آیت‌الله شاهرودی که در آن زمان رئیس هیئت حل اختلاف قوای سه‌گانه کشور بود، دستور دادند درخصوص درخواست رئیس‌جمهور و امکان توقف قانون حمایت از آمران به معروف نظر کارشناسی بدهد. هیئت حل اختلاف قوای سه‌گانه پس از مدتی اعلام نظر کرد که قانون یادشده فاقد هرگونه اشکال بوده و ایرادات دولت به این قانون موجب توقف آن نیست و باید اجرا شود. او ادامه داد: با وجود اظهارنظر کارشناسی هیئت حل اختلاف قوای سه‌گانه مبنی بر الزامی‌بودن اجرای قانون آمران به معروف و ناهیان از منکر هیچ‌گاه از زمان تصویب این قانون (۱۳۹۴) تاکنون این قانون اجرائی نشده است.

این وکیل دادگستری در بررسی شرایط لازم برای اینکه آمران به معروف که تحت حمایت این قانون قرار داشته باشند، هم توضیح داد: اکنون که بحث لزوم امر به معروف و نهی از منکر از طرف شهروندان نسبت به افرادی که به نظر آنها مرتکب منکر شده‌اند، مورد اقدام گرفته است و موافقان و مخالفانی درخصوص این موضوع در بین عامه مردم و گروه‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد و نهادهای دانشگاهی و حوزوی و فرهنگی وجود دارد، باید

وخمی نمی‌بودیم.

البته همکاری با روسیه که متحد ارمنستان است، نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. به نظر من محور تهران - ایروان - مسکو حتما باید جامه عملی بپوشد. فقط در این صورت رقبا و دشمنان مشترک ما درک خواهند کرد که قفقاز جنوبی مطمئنا تحت حفاظت است و جولانگاه تحکرات آنها نیست.

◆ **جناب آقای واتسیان، چه چشم‌اندازی برای روابط ارمنستان و ایران می‌بینید؟ ارمنستان و ایران چه برنامه‌های همکاری جدیدی می‌توانند اجرا کنند؟**

من معتقدم که ارمنستان و ایران درحال‌حاضر فرصت‌های بی‌کرانی برای همکاری‌های دوجانبه در زمینه‌های گوناگون دارند. هزاران سال است که دو ملت ارمنی و ایرانی ما در کنار هم زندگی کرده‌اند، با یکدیگر همسایگی و برادری داشته‌اند و دارند. این ست و پیشینه هم‌زیستی و دوستی بی‌نظیر باید ادامه ناکستنی پیدا کند.

همان‌طوره‌ک قبالا اشاره کردم، ارمنستان و ایران با چالش‌های مشترکی روبه‌رو هستند.

من مطمئنم که همکاری بین کشورهای ما باید در درجه اول برای غلبه بر این چالش‌ها و ایجاد آینده‌ای مرفه و امن برای هر دو کشور و منطقه باشد. مشخص است که در سال ۲۰۲۰ رژیم باکو از گروه‌های مختلف تکفیری و تروریستی کمک گرفته و از نیروهای آنها در جنگ با آرتساخ استفاده کرده است. تروریسم تهدیدی برای کل جهان ازجمله ایران و اکنون نیز برای ارمنستان است. فکر می‌کنم مبارزه با تروریسم می‌تواند یکی از زمینه‌های مهم همکاری برای کشورهای ما باشد. همچنین همکاری نظامی دو کشور نیز باید در حد امکان تقویت و تعمیق شود. اجرای برنامه‌های آموزش نظامی متقابل و رزمایش‌های مشترک می‌تواند شروع خوبی برای این امر باشد.

در حیطه اقتصادی و تجاری ایجاد و فعال‌سازی منطقه آزاد اقتصادی در مرز ارمنستان

و ایران نیز مسیر خوبی برای همکاری است. استان سیونیک ارمنستان پتانسیل بالایی برای

تبدیل‌شدن به یکی از قطب‌های مهم اقتصادی و ارتباطی منطقه دارد. به اعتقاد عمیق من، سرمایه‌گذاری ایرانیان در سیونیک و ایجاد سرمایه‌گذاری مشترک نه‌تنها یک جهت امیدوارکننده است؛ بلکه مشکلات بسیار مهم ژئوپلیتیکی و امنیتی را نیز حل‌وفصل می‌کند.

هیچ شک و تردیدی ندارم که فعال‌کردن و توسعه همکاری‌های میان ارمنستان و ایران در سیونیک یک عامل بازدارنده جدی برای همه آنهايي خواهد بود که بر پایه اصول ماجراجویی و حتی توسعه‌طلبی در منطقه هدایت می‌شوند، نه براساس صلح و مسالمت.

دوره‌های آموزشی لازم را از طریق ستاد امر معروف و نهی از منکر و سازمان بسیج مستضعفین گذرانده و مجوز ۶مرد معروف

از این سازمان دریافت کرده باشند. با توجه به ماده ۶ قانون مورد بحث چنانچه شخصی تحت عنوان این فرضه مرتکب جرمی علیه شهروندان شود، برابر قانون مجازات اسلامی تحت تعقیب کفبری قرار خواهد گرفت؛ زیرا مطابق ماده ۶ «هیچ شخص یا گروهی حق ندارد به‌عنوان امر به معروف و نهی از منکر به اعمال مجرمانه از قبیل توهین، افترا، ضرب‌و‌جرح و قتل مبادرت کند، مرتکب طبق قانون مجازات اسلامی مجازات می‌شود». با این‌ی وصف به نظر می‌رسد افرادی که بدون مسیر قانونی قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر و دریافت مجوز قانونی از ستاد امر به معروف و نهی از منکر خودسرانه اقدام به انجام این موضوع می‌کنند، اقدام آنها برخلاف قانون مورد بحث خواهد بود.

البته با توجه به فرمایش رهبری و فتوای سایر فقها مبنی بر اینکه همه شهروندان مجاز به امر به معروف و نهی از منکر لسانی (تذکر زبانی) هستند و قانون مورد بحث نیز در این زمینه ساکت است، صرفا شهروندان می‌توانند در صورت مشاهده منکر از طریق تذکر زبانی به تکلیف شرعی و قانونی خود بپردازند و اضافه بر این اقدام مستلزم اخذ مجوز از سازمان مربوطه به شرح قانون یادشده است.

راضی باشند، تجاوز صدق نمی‌کند. این موضوع صدرصد با اسلام تضاد دارد. وی تصریح کرد: براساس ماده ۳۰ لایحه مذکور، هرکس بدون رضایت و برخلاف تمایل زنی، به وسیله سامانه‌های یارانه‌ای یا مخابراتی یا هر وسیله دیگری، پیام، تصویر و یا نهاد مستهجن یا مبتذلی را ارسال کند، مجازات می‌شود، اما اگر طرف رضایت داشته باشد، ارسال این موارد اشکالی ندارد که صد درصد برخلاف شرع است. کلیات این لایحه در دایره اسلامی نوشته نشده است. واژه اسلام آمده، اما به آن توجه نشده است.

نبویان با اشاره به ایرادهای این لایحه عنوان کرد: در این لایحه واژه آزار جنسی آمده، اما تعریف آن وجود ندارد، توانمندسازی نیز تعریف نشده است. این لایحه همه کشور از جمله وزارتخانه‌های کشور، آموزش و پرورش و علوم، ارشاد، سازمان صداوسیما و سازمان بهزیستی را درگیر کرده است. این موضوع این نکته را القا می‌کند که در کشور معضل جدی وجود دارد و زنان جامعه ما در حال آسیب‌دیدن هستند. مقام معظم رهبری در سخنرانی اخیر خود فرمودند: زنان جامعه ما قابل مقایسه با زنان سایر جوامع نیستند. وی افزود: یکی از موارد که آسیب محسوس می‌شود در قرآن آمده است که حجاب حفظ شود تا آسیب نبیند، اما چیزی از این آسیب‌ها در این لایحه نیست، حتما حقوق بشر را مطالعه کرده‌اید. در آن آمده است که فارغ از هرگونه دین و مذهب، حقوقی را قائل هستیم در حالی که عین این نکته را در ماده ۱ مشاهده می‌کنیم. این‌ موضوع را مطرح کردم و یکی از همکاران گفت حضرت علی (ع) فرمود اگر زنی یهودی آسیب ببیند، رواست از غم آن بمیریم. این نگاه اسلام است. در نهایت به‌راستان نشینان با تصویب کلیات این لایحه و ورود به بررسی جزئیات آن به انتظار ۱۲ساله حامیان حقوق این قشر در کشور پایان دادند.

البته بعد از ورود به بررسی جزئیات این لایحه، رئیس مجلس شورای اسلامی با استناد به ماده ۱۵۳آیین‌نامه داخلی قوه مقننه (ماده یک) این لایحه را به دلیل وجود ابهامات حقوقی به کمیسیون اجتماعی مجلس ارجاع داد و تأکید کرد: کمیسیون‌های فرهنگی، آموزش، بهداشت و قضائی نیز باید در بررسی این‌ ماده حضور داشته باشند، زیرا در بخش‌های مختلف می‌توانند نظرات تخصصی خود را بر این راگر اعضای کمیسیون قضائی در کمیسیون حضور داشتند، این ابهام ایجاد نمی‌شود، از طرف دیگر خضما در جلسه نخست آن شرکت خواهیم کرد.

کرد: این فرصت تاریخی در اختیار ماست تا با تصویب لایحه حمایت از حقوق زنان، یکی از دغدغه‌ها و مطالبات مقام معظم رهبری را پاسخ دهیم.

انسویه خزعلی، معاون امور زنان و خانواده رئیس‌جمهور نیز که به عنوان نماینده دولت برای اعلام نظر درباره این لایحه در صحن مجلس حضور داشت در دفاع از آن، گفت: برخی از موارد ذکرشده و نسبت‌های غیرمنصفانه از قبیل رویکرد فمینیستی و سند ۲۰۳۰ و از جمله آنها به صرف ذکرکردن لفظ زن و برخی از اصطلاحات مشترک، کاملا ظاهربینانه و غیرواقعی بوده؛ چراکه استناد به مطالب قرآنی در این لایحه مشهود است.

سیدمحمد نبویان در مخالفت با کلیات لایحه یک‌فوریتی پیشگیری از آسیب‌دیدگی زنان و ارتقای امنیت آنان در برابر سوءرفتار گفت: تعریف آسیب‌دیدگی زنان در این لایحه نیمه‌آمده است، در این لایحه عبارت زنان در معرض آسیب آمده که دارای معنای بسیار گسترده‌ای است. در نوشتن پایان‌نامه خود متنی از غربی‌ها مشاهده کردم که در آن آمده بود در مجلس انگلستان در حال بازنگری هستند که آیا مرد می‌تواند به همسر قانونی خود تجاوز کند یا خیر؟

نماینده مردم تهران اظهار کرد: تجاوز در اسلام به معنای رابطه جنسی یک زن با مرد بدون رابطه زوجیت است، اما در تعریف غربی‌ها این موضوع وجود ندارد و رابطه زن و مرد برای آنها دو گونه است؛ یا زن و مرد راضی هستند که اگر